

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

Nr 21.

Stockholm den 26 Maj 1910.

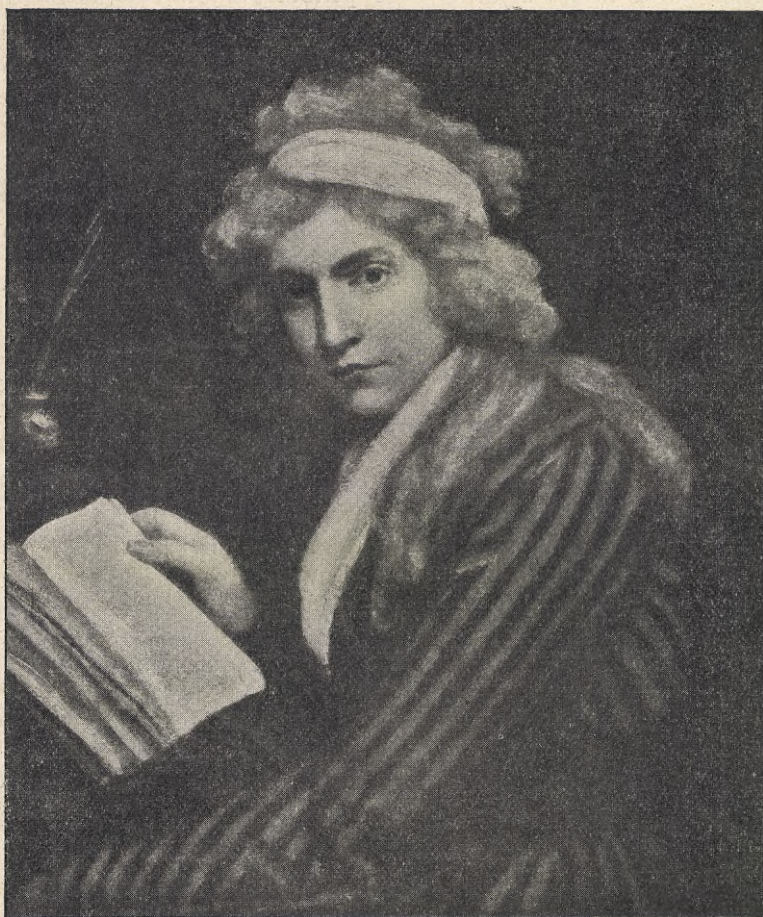
1910 3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år .. kr. 4: 50 1/2 år .. kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	--	---	---

Mary Wollstonecraft.

I.

"Den första af ett nytt släkte".

Jag kommer att bli den första af ett nytt släkte, — skref Mary Wollstonecraft 1788 på hösten till sin syster. Hon stod då i begrepp att lämna en guvernantplats i en irländsk adelsfamilj och slå sig ner i London som ensam själf-försörjande kvinna. Detta var att bryta heit och hållet med det föregående, och en så oerhörd djärfhet skulle hon aldrig ha vågat, om icke bakom henne stött hennes vän och gynnare, bokhandlaren Johnson, han som var "människa i första rummet, bokhandlare i andra", som Mary sade om honom. Sedan den gången, då Mary Wollstonecraft kom till honom med sin broschyr "Thoughts on the Education of Daughters" hade han haft sina ögon riktade på henne, öfvertygad om att den unga lärarinnan skulle kunna göra någonting större och bättre, om hon endast finge ett tillfälle. 1788 erbjöd han henne en plats i sin tidskrift "Analytical Review", som fast medarbetare skulle vi säga, och efter mycken tvekan beslöt sig Mary för vågstycket att söka lefva på sin penna och bo ensam i London, en "Bachelor girl" hundra år innan detta species var påtänkt som social företeelse.

Detta lif passade Mary Wollstonecraft trots dess många och stora svårigheter. Grunddraget i hennes karaktär var anällig själfständighet, och hon

M. Wollstonecraft

var van att stå ensam i en oafbruten kamp mot vidriga yttre omständigheter. Vid tiden för Marys födelse 1759 bodde hennes föräldrar, som bägge voro af irländsk härkomst, i närheten af London. Faderns oförmåga att sköta något som helst ekonomiskt företag och hans obeständighet i alla förehafvanden hade då ännu icke nämnvärdt hunnit skada familjens ursprungligen goda ekonomi. Men ju längre tiden led, dess mer förföll familjens öfverhufvud, och det blef allt svårare att ur hans besynnerliga affärstransaktioner och ständigt nya försök till lufsuppehälle i olika delar af England få någon vinst för familjen.

Mary framlede sin barndom och tidiga ungdom i en fattigdom på kärlek och på snart sagdt hvarje andlig väckelse, som var värre än den materiella nöden. Faderns nyckfullhet å den ena sidan, å den andra en tyranniserad mors oresonliga despotism skapade ett hem, där en klar-synt och begåfvad ung flicka som Mary inte kunde få annat än en negativ uppfostran. Hon lärde sig där hur man icke skall lefva, hvad man till hvarje pris måste undvika. Redan som helt ung blef Mary i alla fall en kraft att räkna med inom hemmet. Hon började tidigt den lufsuppgift som beskyddarinna och hjälperska, som hon en lång tid ansåg vara sin främsta och enda. Hon ensam vågade trotsa faderns druckna raseri, och mor och syskon vande sig att vädja till Mary i alla trångmål.

Denna trista och grå ungdomstid lystes upp af vänskapen för Fanny Blood, en intellektuellt högtstående ung flicka, Marys jämnåriga, som hon ägnade hela sin impulsivt varma sympati från deras första möte till Fannys förtidiga död. Fanny Blood var Marys uppfostrarinna, alldeles efter Rousseaus recept, som föreskriver, att ungdomen skall uppfostra ungdomen. Moraliskt och intellektuellt var Fanny Blood en föresyn. Af henne lärde Mary att vara ihärdig och göra sig till svårigheternas herre och att med alla tillbuds stående medel söka utveckla sin gryende begåfning. En likhet i de bägge flickornas lefnadsöden blef ännu ett band dem emellan. Fannys familjeförhållanden voro sorgliga, om än icke lika hopplösa som Marys, och hon kämpade att hålla sig uppe som människa och förtjäna familjens uppehälle. Mary dyrkade henne med allt det bästa i sin keltiskt lidelsefulla själ. Ty Mary Wollstonecraft var irländsk till hela sitt kynne. Hon hade kelternas uppflammande entusiasm, deras initiativkraft, deras ljusa humor och nattsvarta svärmod. Hennes hårda och sträfsamma lif hade härdat hennes viljekraft och hennes uthållighet, två egenskaper som bruka ligga fjärran från det irländska temperamentet. "An Irishman is ag'in the government — whatever he is," är det föga smickrande omdöme, som våra dagars politiserande kelt dragit öfver sig. Icke på detta irländska manér tillhörde Mary oppositionen, utan därför att hon tidigt vant sig vid att finna sin egen ståndpunkt.

Hon hade också mod och klarsynthet nog att förfäktat den. Af sin samtid ansågs hon tillhöra den yttersta vänstern, men det var egentligen ämnet för hennes författarskap, som kom samtiden att kalla henne revolutionär. Talet om en förändring i kvinnans ställning har

alltid kommit folk att se genom en röd dimma. Mary var troende deist, hon hade hufvudet fullt af reformplaner på de områden, där hon själf lidit bittert, men hon ville icke omstörta samhället som t. ex. Godwin.

Mary Wollstonecraft var först och främst pedagog, icke bara hennes tankar öfver flickors uppfostran och hennes andra rent uppfostrande verk utan alla hennes skrifter präglas af den födde pedagogens skarpblick parat med en djup psykologisk insikt, som hon förvärfvat under sitt skiftande lif bland människorna. Med eller mot sin vilja kom Mary Wollstonecraft alltid att lefva mera intensivt och innerligt med andra människor än de flesta. Bakom hennes litterära verksamhet i London, som började 1788, då hon var tjugunio år gammal, lågo år af kamp och umbäranden, icke bara för hennes egen existens utan för hennes systrars, bröders och vänners. Medlidandet var hos henne en passion. Hon måste ge af sina knappa inkomster, af sin tid, sina krafter, sin personlighet.

Under hennes första år i London, då hon gjorde en massa grofarbete för Mr Johnson's "Analytical Review," öfversättningar, bearbetningar, genomläsande af manuskript o. d., var hon en ung kvinna, som arbetade rastlöst, klädde sig enkelt, nästan vårdslöst, och bodde torftigt. Hon hade ännu icke upptäckt sin yttre människa och hade intet intresse för yttrevärlden. Det var år af träning och skolning för en kommande ryktbarhet, och i Johnsons hem träffade hon ett litterärt bildadt och intresserad sällskap, som höll hennes lufsandar uppe. Ibland svek henne modet. I de perioder af svartaste missmød och oförmåga till arbete, som ansatte henne mer än en gång under denna tid, var alltid Johnson till hands för att spanna hennes slaknade energi.

Det var i den franska revolutionens första dagar, innan pöbelexcesserna hade hunnit afskräcka den beundrande, frihetsälskande världen. I England, där minnet af 1688 års revolution firades som en nationell högtidsdag, flammade hänförelsen för revolutionens idé hos alla, som kallade sig frisinna och modernt tänkande. Och då Burke utgaf sina "Reflections on the French Revolution" och häfdade bördens, de bestående lagarnas och traditionens rätt gentemot individen, möttes han af härskrin från liberalernas stridbara massa. Mary Wollstonecraft var en af de första, som ut ur sin lågande indignation skref en protest mot Burke, allför rödgjödgdhet och personlig för att kunna äga objektivt värde. Men för henne själf blef denna "Vindication of the Rights of Men", där hon samlade så mycket af de hårda årens erfarenhet, ett medel till att klara hennes begrepp och befästa hennes ståndpunkt. Ur denna stridsskrift om människans rättigheter har "Vindication of the Rights of Women" framgått. Den är lugnare, mera samlad, bredare också till sin läggning och, fastän en stridsskrift äfven den, likväl fri från de personliga utfall, som förrycka idén i svaret till Burke.

Dessa två verk gjorde Mary Wollstonecraft ryktbar. För de konservativa blef hon "en hyena i kjolar", "en amason", en "inhemsk poissarde" och hvad annat

Juvel- Guld- & Emaljarbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Lisa Rosenströms Eftr. KAPPAFFÄR
 49 VÄSTERLÄNGGATAN 49
 Stort lager af Kappor, Promenaddräkter samt lösa
 Kjolar. OBS! Billiga priser.

i samma stil deras fantasi kunde uppleta, för liberalerna en af deras främsta, kanske i hemlighet fruktad som alltför ytterligt gående.

"Vindication of the Rights of Women" är trots sina många rent litterära brister, sin ojämna, pompöst överlastade stil med dess antiteser och longörer än i dag en sällsynt levande bok. Den förfäktar kvinnans rätt att vara en personlighet med alla de fri- och rättigheter, som följa med detta begrepp. Trots angreppen mot Rousseaus kvinnoideal, svävar dock Rousseaus ande öfver Mary Wollstonecrafts bok. Många af de för tiden oerhörda kraf, som hon där framställer, äro nu en verklighet, som vi tanklöst njuta, glömska af den kamp de kostat att vinna. Andra ha vi ännu icke uppnått.

Ryktbarheten gaf Mary Wollstonecraft nytt lif. I den vidgade kretsen af vänner och beundrare andades hon ut efter år af ensamhet och umbäranden. Hon behöfde stödet af människors sympati för att bli en harmonisk varelse. Hon kunde visserligen lefva ensam, men då hennes varma intresse för mänskligheten fann gensvar, blomstrade hon upp både andligen och kroppsligen. Hon hade funnit sin rätta atmosfär.

1792 lämnade Mary plötsligt London och reste till Paris. Denna affärd var kanske snarast en flykt undan en gryende lidelse för en gift man, hvilkens hustru var hennes vän. Det var målaren Fuseli, som Mary kände sig dragen till, och han tycks ha varit en förfinad och temperamentsfull konstnärnatur. Ute i världen visste man icke mycket af hvad som vid denna tidpunkt tilldrog sig i Paris. Att resa dit tycktes icke något märkvärdigt eller farligt företag, i synnerhet för Mary med hennes starka sympatier för revolutioner och hennes alltid brinnande intresse för allt mänskligt.

Hon kom till en stad, där allting tycktes hålla andan före katastrofen. Atmosfären där just före rätttegången mot Ludvig XVI verkade på den för alla intryck känsliga Mary till den grad, att hon höll på att bli sjuk. Hennes iakttagelseförmåga var egentligen hvad som höll henne uppe under denna tid, begäret att sätta sig in i allt det nya omkring henne och omsätta intrycken i litteratur. Uppehållet i Paris blef längre än hon beräknat. Krigsförklaringen mellan England och Frankrike afskar möjligheten till återfärd, Paris under skräckdagarna antog alltmer karaktären af en belägrad stad. Under dessa tillspetsade yttre förhållanden träffade Mary amerikanen kaptan Imlay, en man, som utmärkt sig i fält och som utan tvifvel besatt den temperamentscharm, som betyder så mycket för kvinnor af Mary Wollstonecrafts läggning. Hastigt knöts deras kärleksförbindelse, den omgifvande skrällen dref dem närmare än hvad lugna och normala samhällsförhållanden skulle gjort. Mary tänkte icke på någon vigsel, de upprörda tiderna gjorde för öfrigt en sådan ceremoni svåråtkomlig. För henne var Imlay den enda i världen, och hennes kärlek till honom medelpunkten i hennes lif. För Mary var en ceremoni någonting yttre och oväsentligt, känslans renhet och upphöjdheden den egentliga verkligheten. Hon lefde några lyckliga månader dels i det oroliga Paris, dels i det lugna Håvre,

men redan innan hennes dotter föddes, såg Imlay sig tvungen att lämna henne för affärer. Hans kärlek till Mary, som han i allt betraktade som sin hustru, var otvifvelaktigt så uppriktig som hans natur förmådde. Mot Marys starka, samlade ömhet var den bräcklig och skör. "Vägen till mina sinnen går genom mitt hjärta", skref Mary en gång till Imlay, då det första skimret slocknat kring hans person men hennes kärlek vunnit i styrka, "jag fruktar att vägen till dina är betydligt kortare".

Marys och Imlays förbindelse var en uppsplitande strid mellan tvenne oförenliga naturer. Imlays snart inträdande likgiltighet bragte Mary till förtviflan, hans otrohet dref henne till att försöka taga sitt lif. Hennes första själfmordsförsök lyckades Imlay hindra, och de vaknade bägge vid randen af bråddjupet. För dotterns skull kommo de öfverens om att försöka finna någon slags form för sitt äktenskap.

Vid denna tid behöfde Imlay en pålitlig person att resa till Skandinavien i affärer, och Mary åtog sig värfvet utan tvekan. Den litterära behållningen af denna färd ha vi bevarad i "Letters on Sweden, Norway and Denmark", en samling snabbt nedkastade iakttagelser från dessa länder, som sedda mot bakgrunden af Marys sönderslitna sinnesstämning få ett patetiskt intresse, alldeles obeaktadt den genomträngande blick för en främmande kulturs egenheter de röja. Mary var alltid van att "göra frågor som en man", som den svenska tullöjtnanten i Bohuslän uttryckte sig om henne. 1700 talets svenska landsbygd och dess provinsstäder som vi här få en glimt af, sedda med en fullt modern kvinnas ögon, ge oss en ganska nedslående bild af slöhet och smuts midt i en oberördt frisk och härlig natur. Mary Wollstonecraft finner, att den tidens svenskar lefva i en period, då kulturen ännu icke börjat, då man ännu icke kan yttra sig om hvilka förändringar i människornas sinnen den kommer att föra med sig.

Vid återkomsten från den långa resan, som kroppsligen stärkt Mary, fann hon sina värsta farhågor om Imlay besannade. Han lefde tillsammans med en skådespelerska, och om han också förklarade sig villig att ekonomiskt sörja för sin hustru och sitt barn, var hans kärlek i alla händelser död. Detta var mer än Mary kunde bära. För andra gången försökte hon begå själfmord. Hon kastade sig i Themsen en dimmig novemberkväll, men blef räddad som genom ett under och återkallad till lifvet. Detta var den tragiska avslutningen på förbindelsen med Imlay.

Först så småningom återvände Mary Wollstonecraft till lifvet. Nödvändigheten att arbeta för barnet och hennes naturs rikedom gafvo henne styrka att börja på nytt. De gamla vännerna med Johnson i spetsen hade icke heller öfvergifvit henne. 1794 publicerade Johnson första delen af ett tillämnadt stort arbete öfver franska revolutionen, stödt på Marys iakttagelser i Paris. 1796 offentliggjorde han hennes bref från Skandinavien, hvilka än i dag utgöra hennes mest lästa och minst omstridda verk.

Bland de berömdheter, med hvilka Mary vid denna tid sammanträffade, var William Godwin en af de främ-

sta. De hade träffats före Marys ödesdigra vistelse i Paris, men icke känt någon sympati för hvarandra, Godwin hade t. o. m. en viss fördom mot Mary som autodidakt och som alltför dominerande i ett sällskap. Men de hade mycket gemensamt, och de voro båda vid denna tid beundrade, dyrkade och hatade långt utom Englands gränser.

William Godwin hade fått en strängt puritansk uppfostran, och hans vilja bar hela hans lif igenom märken af denna moraliska rätlinighet. Som Mary Wollstonecraft var han en hängifven lärjunge till Rousseau, och hans till ytterlighet gående individualism gjorde honom till anarkismens lärofader. Omkring hans stora verk "Political Justice" stod ännu hetare strid än omkring Mary Wollstonecrafts "Vindication of the Rights of Women". Till det yttre var Godwin kall och sluten, en teoretiker, som byggde system i luften för en abstrakt mänsklighet utan vank. Vid fyratio år hade han ännu aldrig älskat en kvinna, då han mötte Mary och den mäktiga lidelse, som hans stränga, intellektuellt fruktbara lif hållit nere, bröt fram i dagen.

Imlay hade lärt Mary hvad kärleken till en man betyder för en kvinna och öfvergifvit henne i det ögonblick, då hon bäst behöfde honom. Hennes erotiska skeppsbrott hade gjort henne klarsyntare, mera fordrande, då det gällde att ge sig själf, men hade också stegrat hennes behof af ömhet och sympati. Att möta Godwin var att gå upp i en sällsynt stark ande, som behöfde tillskottet af hennes egen, liksom den gaf någonting väsentligt åt hennes själ. De månader deras äktenskap varade blefvo för Godwin en sen blomstrings-tid, för Mary en harmonisk hvila, som hon förr aldrig drömt om. Hvad hennes personlighet vann, fick hon aldrig tid att ge uttryck åt. Endast genom Godwin och hennes vänners berättelser får man en aning om denna nya Mary Wollstonecraft.

I "Political Justice" förkastar Godwin alla ceremonier. Men när hans och Marys förbindelse varat i sju månader, hemlig för hela världen, vigdes de på Godwins begäran. Han underkastade sig vigseln som ett ur de närvarande samhällsförhållandena framsprunget ondt. Mary skulle aldrig tänkt på att fordra den. De fortforo att bo på skilda håll och träffas, när det föll dem in — i detta fall följde den stränge teoretikern sina föreskrifter.

När Marys och Imlay's dotter föddes, hade hon knappt varit sjuk och hade stigit upp redan andra dagen. Kanske medförde denna oförsiktighet de komplikationer, som vid hennes andra barnsäng kostade henne lifvet. Tio dagar kämpade Mary en förtviflad kamp med döden, och allt som kunde göras försöktes, men förgäves. Godwin vek icke från Marys sjukläger. En dag, då hon efter timmar af plågor, kände hur smärtorna domnade bort, sade hon på sitt impulsiva sätt:

— O, Godwin, jag är i himlen! —

— Du menar, kära vän, att dina fysiska förnimmelser äro något lättare, — svarade stoikern och pedanten

Godwin, som ända in i det sista spände alla sina själskrafter för att hålla fast sin själfbehärskning.

Efter tio dagars heroiskt uthärdadt lidande dog Mary Wollstonecraft den 10 september 1797. och lämnade den opraktiske, om livvets hvardagsbestyr absolut okunnige Godwin att ta hand om sina bägge döttrar. Den sistfödda, Mary, skulle i en framtid som Shelleys hustru likställas med sin mor i ryktbarhet.

ELISABETH KREY.

"Svensk grundlighet".

Under ofvanstående rubrik omnämner den i Wien utkommande tyska kvinnotidningen Neues Frauenleben det "högst sällsamma" svar, som af statsministern lämnades hr Lindhagen på hans interpellation angående rösträttsutredningen, hvari statsministern framhållit att en grundlig utredning måste göras och till detta ändamål måste nativiteten och äktenskapsfrekvensen undersökas i samband med kvinnorösträttens verkningar. Tidningen påpekar, att en dylik utredning naturligtvis måste fortgå under flera generationer samt tillägger, att om de svenska kvinnorna därunder alltjämt måste vänta på politisk rösträtt, så ha de att trösta sig med att icke längre den tyska utan den svenska grundligheten kommer att blifva till ordspråk!

Äfven i Finland har denna underbara grundlighet väckt uppmärksamhet, och "Nutid" framhåller svårigheten af att objektivt påvisa något förhållande mellan nativiteten — äktenskapsfrekvens — kvinnlig rösträtt samt det barocka uti att "skapelsens herrar" skulle låta eventuella inflytanden på de två förstnämnda förhållandena bli bestämmande för den sistnämnda frågans afgörande.

Man tilldrar sig utlandets uppmärksamhet, om äfven den icke är af smickrande art!

Icke att jag inbillar mig, att en ny och bättre ordning skall frambringa fullkomlighet. Ack! man kan ej ha hunnit till femtio år och af egna och andras brister blifvit någorlunda hemmastadd med ofullkomligheterna i mänskan och ännu tro att allt skall bli *bra* på jorden, men — något *bättre* blir det nog ändå, när de som äro mänskosläktets mödrar och fostrarinnor bli så goda och visa, som ljuset af en vidgad lifssfär skall göra dem, när den ljuskälla, som Skaparen skänkt deras natur, får obehindradt framvälla och sprida sina lifvande floder inom hemmet, samhällslifvet och staten.

Fredrika Bremer ("Hemmen i den nya världen").

MAGASIN SPECIAL

9 REGERINGSGATAN 9

f. d. A.-BOLAGET SIDENHUSETS LOKAL

Rikstelefon Norrm. 3 98

Allm. Telefon 113 12

Blusar, Kjolar och Halffärdiga Klädningar

från Paris, Berlin och Wiens förnämsta konfektionsfirmor.

Obs. Uppvisandet af denna annons berättigar till 10 proc. rabatt!

Reträttlagstiftning.

Det var på L. K. P. R:s Centralstyrelsemöte i Jönköping i detta nådens år 1910. Den första dagens mötesförhandlingar voro öfver, och aftonens möte vidtog med fru Anna Wicksells utläggning af de nya kommunallagarna med afseende på de gifta kvinnornas beskattnings- och därmed sammanhängande kommunala rösträtt. Stillsamt och lugnt, utan knappast en höjning af rösten för att genom betoning stärka innehållets vikt, framlade fru Wicksell det dittills obeaktade faktum, att gift kvinna genom de nya kommunallagarna kan, förutsatt att hennes och hennes mans sammanräknade inkomster uppgå till minst 500 kr., förskaffa sig egen debetsedel och därmed kommunal rösträtt och valbarhet på en inkomst, som praktiskt taget kan vara huru liten som helst, exempelvis 10 kr., ja i de fall, då mannens inkomst är öfver 1,800 kr. och hela inkomsten sålunda beskattningsbar, till och med på en enda krona.

Det var sedan fru Wicksell slutat sitt anförande för ett ögonblick alldeles tyst i salen. Man hade, förklarligt nog, icke så lätt att med detsamma fatta, att verkligen regeringen, Första kammaren, de lagstiftande männen, utan att göra någon som helst affär af saken, så stillsamt och beskedligt med ens framför alla andra privilegierat de gifta kvinnorna — dessa hittills så undanskjutna och försummade individer, när det gällt medborgerliga rättigheter och en själfständig ställning. Men så brast jublet löst. Det gick upp för de församlade, att för första gången i svensk lagstiftningshistoria hade framför alla andras kvinnornas intressen blifvit tillgodosedda.

Det var oförklarligt, underbart — men ovederläggligt.

Morgondagen och de därpå följande kommo med nya sensationer. I den landsortsstad, där Centralstyrelsemötet hölls, möttes fru Wicksells tolkning med misstro, ja kritiserades från olika håll på ett rent nedgörande sätt. Det hela var ett löjligt misstag, och mötet hade blamerat sig genom att icke bättre ha reda på förhållandena. I samma anda uttalade sig ett flertal tidningar. Men detta var innan man visste, att hufvudstadens stora högerorgan i öfverlägsen ton förvånade sig öfver att kvinnorna icke haft bättre reda på sina egna rättigheter, det där var minsann ingen nyhet! Man visste väl hvad man gjorde. Och sedan fru Wicksells "upptäckt" på detta sätt reducerats till sina rätta dimensioner, tystnade saken af, men kvar stod, att hvarje gift kvinna, hvarje arbetarhustru med aldrig så liten inkomst, blott mannens öfverstiger det bevillningsfria afdraget, genom de nya kommunallagarna erhåller egen debetsedel och därmed kommunal rösträtt och valbarhet.

Årets riksdagsarbete har pågått med viktiga och mindre viktiga frågors afgörande. Bland allt det me-

ra viktiga har en liten motion, n:r 88, framlagd af hr Johan Östberg i Första kammaren passerat helt oanmärkt. Den har tillkommit i anledning af K. M:ts förslag till förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst. Där finns också en till utseendet ganska oskyldig liten passus, hvilken lyder som följer: "likaså borde det stadgas, att för de fall, där inkomst under 500 kronor eller annat minsta beskattningsbara belopp skall taxeras, man dock icke skall taxera belopp, som icke uppgår till 200 kronor."

Hvad betyder nu denna lilla punkt i motionen? Jo, att högern, som med vett och vilja vid förra årets riksdag var med om att ge de gifta kvinnorna oinskränkt kommunal rösträtt, nu vid årets riksdag tyckes genom en sin anhängare söka motionera bort denna rösträtt.

Att kvinnorna icke stillatigande finna sig häri är gifvet. En stark och samlad protest blir här nödvändig. Leken ge och ta igen är icke de öfver kvinnornas rättigheter bestämmande männen värdig, ej heller få kvinnorna göras till föremål för densamma.

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt anordnar fredagen 27 maj i Stockholm ett offentligt protestmöte mot den inskränkning af de gifta kvinnornas kommunala rättigheter, som hotar genom hr Joh. Östbergs i Första kammaren väckta motion.

Riksdagen.

Lärarinnornas pensionsfråga. Det af bankoutskottet tillstyrkta K. M:ts förslag om ett ordinarie anslag af 68,000 kr. för bidrag till pensionering af den kvinnliga lärarepersonalen vid enskilda läroanstalter har nu af riksdagens båda kamrar bifallits. De, som genom detta beslut komma i åtnjutande af pensionsrätt, äro föreståndarinnor och ämneslärarinnor med full tjänstgöring samt andra lärarinnor med minst tio timmars undervisning i veckan i klasserna öfver de förberedande. Dessa gruppers pensionering blir obligatorisk och kommer att handhafvas af en "lärarinnornas pensionsanstalt". Pensionsåldern inträder vid 55 år och skyldighet att afgå vid 60 år.

Bestämmelserna ansluta sig i allt väsentligt till läroverksöfverstyrelsens förslag.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarata alla intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinna i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

PETERS

FOTOGRAFISKA
MAGASIN

Norrmalmstorg, Stockholm.

Amatörkameror. Framkallning. Kopiering.

**Åberopa alltid annonserna
i Dagny**

Huru bör den ogifta modern hjälpas?

Det första område, på hvilket den moderna socialpolitiken gjorde sig gällande, var barnavårdens. Detta skedde när man vände sig mot det upprörande och nu för oss nästan ofattbara utnyttjande af barnens arbetskraft, hvilket följde den s. k. industriella revolutionen i spåren, och om hvars verkningar särskildt de engelska blåböckerna från denna tid lämna så hemska skildringar. Den ena lagen efter den andra tillkom, afsedd att alldeles förhindra eller åtminstone i görligaste mån neutralisera vådorna af barnens sysselsättning inom industrien. Samtidigt därmed utvecklade sig skyddslagstiftningen för kvinnan, hvarvid dock hennes ställning som moder i början ej tillfullo beaktades.

När man sålunda genom lagstiftning och allmän upplysning lyckats undanrödja de värsta formerna för barns och kvinnors exploatering, ser det ut, som om denna sida af det sociala arbetet för en tid kom att träda i bakgrunden: det var de vuxna manliga arbetarnas läge, som nu tilldrog sig uppmärksamheten. Först senare kom ånyo barnavårdsfrågan i själva brännpunkten för de samhällliga reformsträfvandena. Genom statistiken fick man ögonen öppna för barnadödlighetens fruktansvärda omfattning, och som en kamp mot mortaliteten främst bland de späda barnen ter sig nu den kraftiga socialmedicinska rörelse, hvars gagnande sträfvanden kräver stöd och uppmärksamhet från alla deras sida, hvilkas intressen sträcka sig bortom det egna hemmets väggar och den nuvarande generationens lif.

Lyckligtvis intager barnavårdsfrågan, i motsats till så många andra, en gynnsam ställning så till vida, som den kan behandlas utan att skärskådas genom partipolitikens färgade glas, den är ej en "klassfråga" i vanlig mening, utan saken gäller vår gemensamma framtid.

* * *

Det förnämsta medlet i kampen mot dödligheten bland de späda barnen och af grundläggande betydelse för barnets framtida hälsa är, att sambandet mellan modern och det späda barnet vidmakthålles, och modern sålunda kan tillföra barnet dess naturliga näring. Mjölkdropparna, hvilkas stora uppgift ingalunda får underskattas, äro dock på sin höjd endast utmärkta surrogat och kunna aldrig tillfredsställande ersätta den naturliga näringen. Det gäller sålunda att göra allt för att bereda den ogifta modern möjlighet att själf amma och fosta sitt barn, något som äfven för hennes personliga utveckling är af den djupaste betydelse. Knappast någon är i själfva verket mera hjälplös än den ogifta modern. Redan innan barnets födelse börja svårigheterna, och när barnet kommit till världen, har hon ofta mistat sin plats, den nästan alltid redan förut

knappa lönen är otillräcklig för bådads underhåll, bidraget från barnafadern, hvilken ju ej alltid kan uppgifvas, är ofta mycket svårt att utfå, och ej minst mörk är bostadsfrågan både ur synpunkten att pengarna till hyran fattas och att den ogifta modern med sitt barn ej gärna tages emot som hyresgäst. Bekvämast blir det att skaffa ett fosterhem för den lilla, som emellertid därigenom går miste om den styrkekälla, som för barnets lif och hälsa är af så stor vikt. Mycket göres naturligtvis af fattigvårdsstyrelser och andra myndigheter samt från den enskilda välgörenhetens sida för att undanrödja de svårigheter och missförhållanden, som ofvan berörts, men mycket återstår att göra. En form för understödandet af den ogifta modern, hvilken under de sista åren trädt i förgrunden, är småbarnshemmet, hvars uppgifter den kände varmhjärtade barnläkaren dr I. Jundell framställt i sin broschyr "Läns- och kommunalanstalter för mödrar med späda barn". För Dagnys läsare torde dessa hems ändamål och organisation vara bekant, och jag kan därför inskränka mig till att framhålla, att hemmen afse att mottaga mödrar med deras späda barn och särskildt vilja taga hand om sådana mödrar, hvilka icke utan särskild uppfostran och utbildning äro skickade att sedan barnet blifvit afvandt kunna försörja sig själfva och lämna bidrag till barnets underhåll. Modern skall bibringas ansvarskänsla och arbetsduglighet samtidigt med att hon får behålla sitt barn vid bröstet under den normala digifningstiden.

De lyckliga resultat, som småbarnshemmen ha kunnat uppvisa, ha åstadkommit, att flera dylika skola upprättas. För närvarande ligger ett förslag före, att Stockholms stads fattigvårdsnämnd skall upprätta en anstalt för ett 30-tal mödrar och deras späda barn enligt småbarnshemmens principer. Flera dylika hem behöfvas, behöfvet är stort — och ändock vågar jag redan nu framkomma med några erinringar.

Af det ofvanstående torde klart framgå, att det icke kan blifva tal om att sätta behöfvet och gagnet af småbarnshemmen under debatt. Jag upprepar, att deras antal ännu är för litet. Men hvad jag önskar betona, det är, att de icke utgöra det enda medlet för understödandet af ogifta mödrar och att småbarnshemmen icke kunna vara till hjälp för alla olika grupper bland de ogifta mödrarna. "Men hvem har väl sagt det? Ingen har någonsin påstått något dylikt!" invänder säkerligen mången — och detta med fog. Men faran ligger enligt min mening däri, att andra viktiga åtgärder till gagn för ogifta mödrar skjutas åt sidan genom ett allt för skarpt framhållande af småbarnshemmen, så att när intresse och penningar koncentrerat sig kring dessa hem, det kan blifva svårare att få fram andra former för understödande af de ogifta mödrarna, former, hvilka dock behöfvas jämsides

med småbarnshemmen. Och det kan aldrig skada att redan nu påpeka detta förhållande.

Undersöker man något närmare de nödställda ogifta mödrarnas yrken och lefnadsförhållanden, finner man snart, att dessa kvinnor kunna indelas i 3 hufvudgrupper. En ganska skarpt afgränsad grupp bilda tjänarinnorna, alla de som haft tjänst hos enskilda eller varit anställda någon afsevärdare tid på inrättningar och anstalter af olika slag. En annan grupp bilda fabriksarbeterskorna. Den tredje kategorin omfattar kvinnor, som endast haft hvad som kunde kallas "slarfplatser": de ha kortare tider varit än på automater och kaféer, än på ångbåtar och hotell, än arbetat som diskerskor, städerskor, "gått i hjälphus" o. s. v.; alla platserna ha varit af kort varaktighet, och inom denna grupp finner man naturligtvis de minst oskuldssfulla individerna.

Det visar sig nu, att småbarnshemmen äro till gagn för den första och sista gruppen, men icke, i stort sedt, för de ogifta mödrarna bland fabriksarbeterskorna. Dessa äro vana vid så stor frihet och självständighet utanför sitt arbete, att de endast i rena undantagsfall kunna finna sig i den noggrannt fastställda ordning och personliga kontroll, som måste finnas i ett småbarnshem liksom i hvarje anstalt af liknande slag, allt under förutsättning att de för en längre tid vilja lämna sitt arbete. Därför har antalet fabriksarbeterskor, som sökt inträde och vistats på småbarnshemmen, varit försvinnande litet. För tjänstflickorna innebär intagandet på dessa hem ingen afsevärd förändring med hänsyn till den personliga rörelsefriheten, de äro vana att rätta sig efter en förut fastställd regim, och hvad slutligen kvinnorna med slarfplatserna beträffar, hafva dessa ofta en mycket passiv läggning med utveckladt viljelif och kunna därför jämförelsevis lätt finna sig tillrätta inom småbarnshemmen.

Den ogifta modern bland fabriksarbeterskorna är sålunda i behof af hjälp och bör hjälpas på ett sätt, som naturligt ansluter sig till hennes sociala läge och verksamhet. Behovet af småbarnshemmens komplettering med spädbarnskrubbor för fabriksarbeterskorna framhölls på ett utmärkt sätt af d:r Inez Laurell i ett föredrag, som hon nyligen höll i Stockholm vid Engelbrekts barnkrubbas och barnavårdsskolas årsmöte. I Engelbrekts synnerligen praktiskt ordnade barnkrubba beredes sålunda tillfälle för utom hemmet arbetande mödrar att lämna sina späda barn i god vård under dagen. Mödrarna, som kunna amma sina barn, tillhållas alltid att fortsätta därmed i största möjliga utsträckning. Modern gifver barnet di under natten samt morgon och afton i krubban, dessemellan gifvas lämpliga mjölkblandningar, föreskrifna af läkaren, d:r Laurell.

Spädbarnskrubban är till god hjälp för den ogifta modern ur arbetarklassen, och den bidrager till genomförandet af en princip, hvilken enligt min mening aldrig kan till fullo beaktas, nämligen det önska-

värda i att så långt det är möjligt bibehålla den ogifta modern i hennes egentliga miljö och vid hennes vanliga arbete. Den bästa möjliga vård af barnet af en mor, som i minsta möjliga mån förflyttas ur sin verksamhetsfär, bör vara lösen. Att undantag måste göras för de helt unga, slarfvinga och "omöjliga" mödrarna är själfklart.

En utveckling af spädbarnskrubban, hvilken skulle vara till största gagn särskildt för den ogifta modern ur arbetarklassen, är hvad jag för korthetens skull efter danskt mönster skulle vilja benämna modershemmet, hvilket helt enkelt är spädbarnskrubban kombinerad med billiga (eventuellt afgiftsfria) bostäder för mödrarna. Modershemmet är ingen nyhet. Så har t. ex. i Norrköping fröken Gertrud Holmberg upprättat ett litet dylikt hem, och i Köpenhamn har föreningen "Til Hjælp for eenligt stillede Mödre" upprättat modershem, som jag dock icke haft tillfälle att själf besöka.

På modershemmet bör modern helt få ägna sig åt vården af sitt barn, till dess hon vunnit nog krafter att fortsätta med sitt vanliga arbete, hvilket väl kan anses vara fallet efter 2 månader. (Lagen af år 1900 förutsätter som bekant, att fara för hälsan icke föreligger genom industriellt arbete 1 månad efter barns börd, och i de flesta tyska anstalter för ogifta mödrar och barn får vistelsen inom desamma blott undantagsvis öfverskrida 3 månader).

Mödrarna amma barnen liksom på spädbarnskrubban och borde genom arbetsgifvarnas tillmötesgående kunna erhålla ledighet ett par timmar midt på dagen för skötseln af sitt barn. En dylik vidsynt uppfattning kommer till synes i det preussiska krigsministeriets order, att alla vid militärverkstäderna arbetande unga mödrar skola ha rätt till 3 timmars permission dagligen för amning af sitt barn. För öfrigt böra af läkare föreskrifna mjölkblandningar komma till användning. Föreståndarinnorna för modershemmen, hvilka ej få vara så stora att de verka anstalt, skola naturligtvis vara i barnavård särskildt utbildade personer. På hvarje dylikt hem bör en eller ett par mödrar ha sitt arbete helt förlagdt inom hemmet och sålunda vara behjälpliga med barnets vård, matlagning, tvätt etc. Under den tid mödrarna äro oförmögna till arbete måste de vistas fritt å hemmet, men så snart de kommit i arbete, böra de bidra med ett lågt men bestämdt belopp till sitt och barnets uppehälle. För så vidt uppfostringsbidrag erhålles från barnafadern bör afgiften för vistelsen å hemmet kunna förhöjas.

Fördelarna af modershemmen torde lätt falla i ögonen. Modern bibehålles vid sitt vanliga arbete och allt efter förmåga får hon ekonomiskt bidra till sitt och barnets uppehälle. Öfvergången till den tid, då hon blir hänvisad till att helt och hållet sörja för sig själf, blir därigenom lättare än om hon under en längre tid vistas på ett hem, där hon i lugn och ro får bostad och föda för sig och barnet utan att be-

höfva tänka på annat än att på ett hjälpligt sätt fullgöra det arbete, som föresättes henne. På modershemmet kan modern bli föremål för vägledning och god påverkan samtidigt med att kontakten med det brusande och växlande lifvet utanför, i hvilket hon dock snart helt skall inträda, icke blir afbruten. I synnerhet då jämförelse göres med den gifta modern, som, särskildt om hon blifvit änka, måste sträfva för familjen och samtidigt vårda sina barn, kan understödandet af den ogifta modern under vissa förutsättningar lätt bereda plats åt föreställningen, ej minst hos den ogifta modern själf, att hon intager en alldeles säregen ställning och för barnets skull har kraf på särskild hänsyn i olika afseenden.

Jag har här ofvan endast framhållit några allmänna principer, till hvilka jag kommit under ett par års arbete i en af hufvudstadens fattigvårdsstyrelser. Utan tvifvel kan och bör den behandlade frågan ses ur andra och flera synpunkter, men jag tror, att de två grundsatser, på hvilka lagts särskild vikt här ofvan, icke kunna bestridas, nämligen att man, så långt det med hänsyn till barnets bästa kan ske, låter den ogifta modern förblifva och arbeta i sin vanliga miljö och att man med hänsyn härtill samt på grund af det faktum, att småbarnshemmen icke visat sig bringa hjälp åt fabriksarbeterskorna, inriktar arbetet för den ogifta moderns understödande på två linjer: upprättandet af småbarnshem för tjänarinnorna och dem, som äro i behof af särskild fostran, samt spädbarnskrubbor och modershem för de andra ogifta mödrarna, främst för fabriksarbeterskornas stora, men nu i så många afseenden ogynnsamt ställda grupp.

Axel Hirsch.

Skrifvelse från Nationalförbundets styrelse.

Styrelsen för Svenska Kvinnornas Nationalförbund öfverlämnade på lördagen följande skrifvelse till ledamöterna af riksdagens båda kamrar:

Med djupt bekymmer öfver den upprörande sedefördärfvande propaganda, som under senare tiden fritt fått bedrifvas i vårt land, hafva i dessa dagar många haft sina blickar riktade på Sveriges regering och riksdag i förhoppning att därifrån kraftiga åtgärder skulle vidtagas. Med den skyndsamhet, som ärendets vikt kräfver, har regeringen framlagt sitt lagförslag. På landets lagstiftande församling beror nu dettas antagande.

Undertecknade, medlemmar af Styrelsen för Svenska Kvinnornas Nationalförbund, vilja härmed till Eder framställa en allvarlig vädjan att, i hvad på Eder ankommer, söka råda bot för den stora fara, som hotar vårt folk. Vi bedja att få framhålla, hurusom genom spridande af här åsyftade läror, rättsbegreppen förvirras, ansvarskänslan

utplånas, ungdomen vilseledes och beröfvas alla sedliga ideal, hemmets grundvalar nedbrytas och folket angripes i sina innersta lifsrötter.

Icke minst innebär denna propaganda en djup kränkning af kvinnan, ett försök att neddraga henne från den aktade ställning hon hos alla civiliserade folk bör intaga. Vi hysa grundade farhågor, att om det ohöljda förkunnandet af njutningslystnadens läror ej kraftigt motarbetas, vårt folk inom en ej aflägsen framtid skall få genomleva svåra tider af förödmjukelse, ja, gå en säker undergång till mötes.

I förtröstan på att detta skall kunna förebyggas, fram-bära vi och med oss tusenden af svenska kvinnor, svenska mödrar och uppfostrarinnor till Sveriges riksdag vårt kraf på verksamt skydd för hemmen, för ungdomen och för fosterlandet.

Skrifvelsen är undertecknad af Nationalförbundets ordf., fru Eva Upmark, hedersordföranden i förbundet fru Anna Hierta-Retzus, hedersledamöten fröken Eva Fryxell, öfriga funktionärer i styrelsen samt ombuden för flertalet af de till förbundet anslutna föreningarna.

C. S. A:s praktiskt sociala utbildningskurser.

Krafvet på verkligt tränade krafter i det sociala arbetet gör sig allt mera gällande, säger fru Emilia Broomé, där hon i sitt trefliga arbetsrum uppe på C. S. A:s byrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm, med den mest älskvärda beredvillighet lämnar alla äskade upplysningar om såväl den nu snart afslutade som den till hösten planerade praktiskt sociala utbildningskurs, som förbundet anordnar.

C. S. A. sätter nu närmast som sitt mål, fortsätter hon, att gå detta kraf till mötes genom att utbilda personer för olika grenar af socialt arbete. Och till detta ändamål anordnas dessa kurser. Den nuvarande, första, har endast pågått en termin, men man har funnit att den icke är omfattande nog, hvarföre den nästa, som kommer att börja den 15 september, skall utsträckas öfver två terminer, höst och vår, och upptaga flera ämnen och föreläsningar.

Planen för undervisningen kommer i hufvudsak att bli densamma. De viktigaste ämnena äro social hygien och författningskunskap, byggnadslära och konstruktionsritning, tillämpad fysik, kemi och bakteriologi, fysiologi, barnvård, sjukvård, fattigvård. För samtliga kursdeltagare anordnas dessutom en fortlöpande föreläsningsserie i samhällsarbetets olika grenar. Vikten af det hela lägges på att sätta kursdeltagarna i stånd att själfständigt kunna taga upp socialt praktiskt arbete.

Det har redan visat sig, säger fru Broomé, att våra elever ha god utsikt att få anställningar. Särskildt inspektionsarbetet är stadt i rask utveckling, man börjar finna, att inspektion är af nöden på alla områden. Hvad bostadsinspektionen beträffar, vinner krafvet på densam-

Kr. 1.70

pr Kg. Kostar kraftigt och synnerligen godt rostadt kaffe hos

Ahlberg & Johansson

11 Biblioteksg., vid Stureplan. Filial i Lidingö Villastad.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

ma hastigt terräng, de mindre städerna följa storstädernas exempel och anställa bostadsinspektörer och inspektriser. Man behöfver till detta ändamål personer med socialhygienisk utbildning, just hvad våra kurser gifva. I yrkeskommitténs lagförslag har upptagits förslag om ordnad inspektion äfven för hemarbetet. Detta kommer att kräva många krafter, och vi skola söka se till, att det verkliga finnes kompetenta, utbildade personer för detta viktiga arbete, när det en gång kommer till stånd. En gren af social verksamhet, som är på väg att upptagas äfven hos oss — i Tyskland, England och framför allt Amerika har den sedan år tillbaka redan praktiserats såsom särdeles viktig — är anställandet af sociala sekreterare vid fabriker. Dessas uppgift är att i möjligaste vida mått ordna goda arbets- och lefnadsförhållanden för arbetarne, se till att bostäder och arbetssalar äro hygieniskt inrättade, verka för att tillfällen till undervisning, rekreation, sport, m. m. beredas. I Sverige finnas verkligen tvenne sådana sociala sekreterare, nämligen vid Domnarfvet och Sandviken. Det är att antaga att exemplet snart vinner efterföljd på andra håll.

Vicevärdskapet i städernas arbetarebostäder är en viktig sak, och ropet på föreläsningar i hygien ljuder allt starkare. Äfven här äro fält öppna för våra elever. För de kvinnor, som känna behof efter verksamhet på det sociala området, slutar fru Broomé sina uttalanden, är det nödvändigt att skaffa sig kunskap och utbildning för att verkligen kunna uträtta något. De måste förstå, att ett tillfälligt, dilettantmässigt arbete icke är hvad som fyller måttet. Stora uppgifter föreligga, för hvarje år växer krafvet på kompetenta, utbildade sociala arbetare. C. S. A. ger genom dessa praktiskt sociala kurser tillfälle till den nödiga utbildningen.

Vår intervju är slut, och vi lämna C. S. A:s byråföreståndarinna med ett intryck af att det lefvande intresse för det sociala arbetet, som genomandar hvarje hennes ord, är en af de starka häfstänger, som skall sätta i gång — med dessa kurser som medel — ett organiseradt socialt arbete af välsignelserik verkan. Särskildt kvinnorna ha här en stor uppgift att taga fatt på. Att de redan ha klart för sig detta visas af att den nuvarande kursen har 12 kvinnliga och 1 manlig elev.

Anmälningar till höstens kurs skola insändas före den 1 aug. 1910 till kursens ledare, fröken Kerstin Hesselgren, Centralförbundet för socialt arbete, Lästmakaregatan 6, Stockholm. Ansökningen skall vara egenhändigt skriven samt försedd med vidimerade betygsskrifter. Till elever antagas endast de som fyllt 21 år och som styrka sig äga kunskaper minst motsvarande realskoleexamen. Företräde lämnas åt dem, som redan förut deltagit i någon social verksamhet.

Elpis.

Sprid Dagny!

Notis.

Engelska underhuset och den kvinnliga rösträtten. Enligt "Daily News" ha åtminstone 408 medlemmar af engelska underhuset offentligt förbundit sig att i parlamentet understöda en bill för kvinnlig rösträtt.

Föreningsmeddelanden.

Ronneby F. K. P. R. hade den 4 maj sammanträde. Mötet beslöt att antaga Stockholmsresolutionen med anledning af statsministerns svar på hr Lindhagens interpellation angående rösträttsutredningen. Och beslöts att ordföranden, fru Tonning, skulle afsända den till statsministern. Därefter uttalade fru Tonning en kraftig uppmaning till alla skattebetalande kvinnor att deltaga i det stundande landstingsmannavalet. "Hvarje rättänkande människa måste inom sig känna ett oafvisligt kraf att i lifvets alla förhållanden söka fylla sina plikter. Och", slutade talarinnan, "vi ha ingen rätt att klandra förhållandena i våra samhällen, om vi försumma att taga den verksamma del i samhällsangelägenheterna, som är oss gifven."

Eskilstuna F. K. P. R. hade måndagen den 9 maj anordnat en soaré på Stadshuset, hvilken blef besökt af ett par hundra personer, behållningen var anslagen till "Hvilo hemmet för lungsjuka", hvilket ligger nära intill staden samt till mycket stor del uppehålles af frivilliga bidrag.

Programmet inleddes med ett musikstycke för flygel och piano föredraget af fröken Vikman och hr Eklund båda från staden. Därefter berättade fröken Signe Videll med sin kända talang sagor af Andersen samt Frödingsbitar. Fröken Vikman sjöng mjukt och vackert ett par sånger. Det hela afslöts med "Du gamla, du fria".

Den kontanta behållningen blef 96 kr. 10 öre.

Föreningen Vaksamhet i Stockholm hade förliden torsdag årsmöte i föreningens hem vid Mosebacke torg under ordförandeskap af justitierådet B. O. Bergman. Vid mötet var äfven kronprinsessan närvarande. Decharge beviljades styrelsen för år 1909. Till styrelse valdes justitierådet B. O. Bergman. ordf., fru Anna Höjer, vice ordf., fröken Clara Wahlström, sekreterare, fröken Anna Falk, kassaförvaltare, d:r K. Hildebrand, grefvinnan Maria von Rosen, fröken Gertrud Adelborg, d:r T. Höjer och notarie A. Boalt, samtliga omvalda. Revisorer blefvo hr Dan. Julinder och fröken Elin Rosén.

Rättelse. I artikeln "En dansens prästinna" i föregående veckas nummer har på sid. 235 ett beklagligt ombrytningsfel insmugit sig. Första spalten, raderna 18 och 19 uppiifrån står: "plats åt det sannt och harmoniskt utvecklade och ur vägen ordet: gymnastique rythmique", skall vara: "plats åt det sannt och harmoniskt utvecklade och ur vägen med det förkrympta och förvrängda."

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

Privata Lärarinneseminarium

Högre seminarium för utbildande af lärarinnor.
Stockholm, Riddaregatan 23.

Den lägre, två-åriga afdelningen utbildar lärarinnor för skolans lägre och mellersta klasser samt för hemmen. **Afgångsbetyg däri- från medför, enligt K. M:s resolution af den 29 April 1910, rätt till lönetursberäkning i fyra grader** (Kr. 1,200, 1,500, 1,800, 2,000). Inträdesfordringar: 1) att ha fyllt eller under kalenderåret fylla 18 år; 2) kunskaper motsvarande minst kurserna i en 8-klassig flickskola.

Den högre kursen, afsedd för dem, som genom specialstudier önska utbilda sig för undervisning på högre stadier. Minsta studietiden ett år och minsta antalet studieämnen tvänne jämte pedagogik. Inträdesfordringar: Afgångsbetyg från lägre kursen jämte vitsord om undervisningsverksamhet. Afgångsbetyg fr. **högre kursen medför enligt Kungl. Majts resolution af den 29 April 1910 samma rättigheter och förmåner som afgångsbetyg från Kungl. Högre Lärarinneseminarium** (med undantag af behörighet att varda anställd vid folkskoleseminarium, i hvilket afsende Kungl. Majt vill framdeles besluta).

Närmare upplysningar lämnas af läroverkets föreståndarinna, Fröken Sofi Anderson, mottagn. onsd. och lörd. kl. 1—2. Ansökningar till seminariet böra vara inlämnade före den 13 juni.

STYRELSEN.

Fem praktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, **ise Gagner.** 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1:65, halft år 90 öre.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

SMÅSKOLLÄRARINNA önskar under ferierna, den 20 juni—30 juli, plats i hem på landet, att deltaga i hem. olika görom. Har genomkurs i linnesöm. Är villig läsa med nybörjare. Svar emotes tacksamt till "Småskollärrinna", Ljungby p. r.

UNDERVISNINGSVAN, språkkunnig lärarinna vid 6-klassig samskola önskar sommarkondition mot fritt vivre. Studerat utomlands. Något musikkunnig. "E. B.", Hvetlanda p. r.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, gladlynt och enkel söker plats för kommande läsår. Goda betyg. Svar "Barnvän", Sv. Telegrambyrå. Sthlm.

Ung, bildad, musikalisk flicka

önskar plats som sällskap och hjälp. Är villig att undervisa i musik. Svar till "E. L. B.", Fiskeby p. r.

UNG småskollärrinna önskar under sommarferierna läsa med nybörjare eller biträda vid skrifning. Hälst i Sthlms närhet. Svar till "21 år", Vadstena p. r.

KVINNLIG student, 18 år gammal, önskar under sommaren plats hos bildad familj på landet mot fritt vivre med skyldighet att hjälpa till vid trädgårdsgöromål; är också villig undervisa någon timme om dagen i räkning eller piospelning. Svar till Tora Lindskog, Västergatan 5 A, Göteborg.

SOMMARKONDITION önskas af undervisningsvan studentska. Svar emotes tacksamt under adr. "Studentska", Uppsala p. r.

BILDAD 19-årig flicka önskar som hjälp och sällskap medfölja äldre dam eller familj till badort, som marnöje eller dyl. Är villig läsa med barn. Fritt vivre och fria resor. Svar till "S. M.", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG slöjdlärrinna önskar under sommaren komma till landt-egendom för att mot fritt vivre deltaga i hushållet, Van vid husliga sysslor. Svar till "Familjemedlem", Drottningholm p. r.

Kvinnlig fil. studerande,

som ämnar bli kemist, önskar i och för praktiks vinnande arbeta å kemiskt laboratorium under juli eller augusti. Svar till "Kemist" under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

YNGRE lärarinna, enkel, behaglig, talar flytande tyska, önskar plats för sommaren att läsa med barn och som sällskap och hjälp. Goda rek. Vid. Nya Inack. Byrån Brunkeberg. 3 B. Stockholm.

ANSPRÅKSLÖS ung flicka önskar mot fritt vivre plats i bättre familj för att lära hushåll. Villig deltaga i alla förekommande husliga göromål. Tacksam för svar märkt "Familjemedlem", Bankeryd p. r.

19-ÅRIG jämtländska, musikalisk, kunnig i linnesömnad, handarbete (knyppling) och bokföring önskar plats i vänlig fam. som husmoderns hjälp. Lön önskvärd. Svar till "Familjemedlem", Östersund p. r.

20-ÅRIG norrländska önskar komma i fam. för att deltaga i matlagn. o. sömnad. Närmare meddel. fru G. Santesson, Upsala.

Plats sökes

för sommaren som sällskap eller vårdarinna af äldre dam eller för barn.

Svar till Fru Sigrid Erman, Kalmar.

ELEMENTARBILDAD, musikalisk anspråkslös landflicka önskar plats i familj, att vara husmodern behjälplig med förefallande göromål, och äfven som sällskap. Helst där barn finnes. Svar afvaktas tacksamt under sign. "Ingeborg", Alfvesta p. r.

Samskolelärarinna

(hufvudämnen språk) önskar under juli och augusti plats i familj på landet att några timmar om dagen meddela undervisning. Svar till "Språklärarinna", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

ALLVARLIGT SINNAD FLICKA, 21 år, som ordentligt önskar lära sig sköta ett hushåll, önskar plats i bättre familj på landet. Svar till "21 år", under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

2 UNGA lärarinnor önska under sommarferierna (juli—aug.) plats i finare familj eller också pensionat, helst i Norrland. Äro villiga att deltaga i alla inomhus förekommande göromål. Lön önskvärd. Svar sändes till "L. E.". Hedensö p. r.

BARNAVÄRNSELEV, erfaren och skicklig, med utm. rek. önsk. plats 1 juli i fam. där hon på egen hand får sköta spädt barn. Lön 30 i mån. Svar "Plikttrogen", Kristianstad p. r.

ENGELSKTALANDE kvinnlig sjukgymnast önskar assistentplats eller att medfölja på resor. Svar till "E. H.", tidningskontoret Odengatan 63, Stockholm.

UNG, duglig flicka, äfven kunnig i trädgårdsskötsel, önskar under sommaren undervisa barn i godt hem på landet. Fritt vivre o. fria resor önskas. Ref. finnas. Svar till "Studentska 1911", Göteborg p. r.

Två unga flickor,

som genomgått Kristinehamns Praktiska skola, önskar plats i bättre fam. eller att förestå ett litet hushåll. Svar till "Genast", Kristinehamn p. r.

PLATS som husföreståndarinna och värdinna i hem där husmor saknas sökes af gladlynt, bildad, huslig och musikalisk änkefru, kompetent att sköta såväl större som mindre hushåll. Svar till "Värdinna 1910", Norrköping p. r.

VÄRDINNEPLATS hos bildad ungherre el. änkefru önskas af 30-årig, representativ, duglig och sparsam änkefru, van vid ett fint hems omvårdnad. Prima ref. Svar emotes tacksamt af "Angenämt hemlif", Tidningskontoret, Odengat. 37, Stockholm.

BILDAD anspråkslös flicka, kunnig i sömnad och husliga sysslor, önskar plats. Goda betyg från föreg. platser. Svar till "Familjemedlem 21", Sv. Telegramb. Örebro.

I matlagning, bakning, sömnad, alla husliga bestyr, van, bildad flicka, söker plats. Svar "Samvetsgrann", Sv. Telegrambyrå, Stockholm.

Ung flicka

önskar plats till större herrgård eller bättre familj. Genomgått kurs i slöjdskola samt kunnig i sömnad. Svar till "19 år". Sala.

LEDIGA PLATSER.**Vid Malmbergets Samskola,**

6-klassig, finnes en lärarinneplats med undervisningsskyldighet i engelska språket samt i historia eller modersmålet, ledig fr. o. m. höstterminen 1910. Ansökningar ställas till Styrelsen för Malmbergets Samskola torde före den 1 instundande juni sändas till skolans föreståndare dr J. E. Ljungqvist, Malmberget.

Vid Klippans samskola

blifva för nästkommande läsår lediga föreståndarinnebefattningen och tre lärarinnebefattningar med undervisningsskyldighet för ena befattningen i språk, för den andra i matematik och naturlära samt för de öfriga i kristendom, svenska och historia samt teckning. Lön åt föreståndarinnan 1,400 kr., åt lärarinnorna 1,000 kr. pr läsår. Ansökningar jämte betyg sändas före den 15 juni till samskolans styrelse, adr. Klippan.

Obs! Lärarinnebefattningen i sista ämnesgruppen kan erhållas jämväl af duglig folk- eller småskolelärarinna.

BEFATTNINGEN som lärarinna i huslig ekonomi vid ambulatoriska skolköket inom Hjärtås, Kvislinge, Kviinge, Gryts, Ö. Broby och Emitslöfs församlingar af Kristianstads län sökes före den 15 inst. juni. Undervisningen börjar den 15 sept. 1910 och fortgår med 5, eventuellt 6 kurser årligen, hvarje kurs omfattande 6 veckor och 5 dagar i veckan. Lön 600 kronor samt fri bostad och kost under den tid kurserna pågå. Ansökan sändes till Kyrkoherde J. Källblad, adress Hjärtås.

2 LÄRARINNEPLATSER vid uppfostringsanstalten för sinnesslöa barn å Stretered äro lediga att tillträda vid höstterm. början den 23 nästk. aug. Kompetensvillkor: minst småskolelärarinneexamen med goda betyg. Lönevillkor 900 kr. per år i ett för allt samt 3 ålderstillägg å 100 kr. efter 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring; 3 mån. ömsesidig uppsägning. Ansökn. insändas till anst. föreståndare under adr. Källered före 1 nästk. juni.

STYRELSEN.

Å egendom i Södermanland får bildad flicka, hushållsvan, kunnig i enklare matlagning, bakning m. m. plats som medlem af familjen. Vid. Nya Inack.-Byrån Brunkebergsg. 3 B. Sthlm.

BILDAD, Musikalisk flicka, fullt kunnig i matlagning och bakning erhåller plats. Jungfru finnes. Svar med ref., foto. och löneanspråk till fru H. Lindström, Villa Solbacken, Engelholm.

Sinnessjukvård.

Några friska och ordentliga flickor, ej under 20 år, kunna få anställning som elever vid Uppsala Asyl. Villkor: 20 kr. pr månad och allt fritt. Efter ett års fullgod tjänstgöring erhålles 28 kr. pr månad och allt fritt, äfven tjänstekläder. Ansökningar åtföljda af frejde-, skol-, tjänstgöringsbetyg insändes under adr. Asylläkaren, Upsala Asyl.

Kvinnlig kontorist.

För kvinnlig kontorist, fullt hemma i alla på ett kontor förekommande göromål, finnes plats ledig å engroskontor i större landsortsstad. Sökanden skall på egen hand kunna afsluta böcker samt föra svensk och tysk korrespondens. Platsen skall tillträdas i juli. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter från föregående platser, foto, samt uppgift å löneanspråk, torde sändas t. "Kontorsvan 1910", under adress S. Gumælius' Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Ung.**kvinnlig stenograf**

och maskinskrifvare (Remington) som obehindradt stenograferar svenska och engelska språken efter dikta- men erhåller genast anställning genom

Remingtons Platsanskaffningsbyrå.
Stockholm.

Anmälningstid 9—2, 5—9.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,
54 Drottninggatan.

Billigt! Billigt!

Allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Allmogedukar, Filtdukar, Schaggdular, Bordvaxduk, Filtar. Tråd 95 öre puss. Bomullstygger från 29 öre mtr. Hellylecheviot, god. kval. i färger, 90 cm. br. 1.25, 130 cm. br. 2.50 pr mtr., äfven hvit cheviot, passande till dräkter. Gardinstufvar m. m. Allt säljes billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Parfymner.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymner från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalettartiklar. Order till landsorten mot efterkraf.

A. V. Nording,
11 Biblioteksgatan 11
63 Drottninggatan 63

Kvinnliga Juridiska Byrån, Wallingatan 12.

Kontorstid kl. 1/2, 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 18336.

NYHETER i bokhandeln!

Bibels sanning af Kyrkoherde D. A. Ärnström. Häft. 1.50, kart. 2 kr., klotb. 2.25.

Elsa Borg. Lefnadsminnen, samlade och bearbetade af J. Heddengren och E. Beskow. Häft. 2.50, kart. 3 kr., fint band 3.50.

Kristlig ansvarskänsla. Föredrag, hållet vid Evang. Fosterlandsstiftelsens årskonferens år 1908 af Kyrkoherde J. Thulin. Häft. 30 öre.

Söndagsskolans berättigande och betydelse. Efter ett föredrag af Teol. Licentiat **Henr. Ussing.** Häft. 15 öre.

Tankar och samtal om livets högsta frågor af Kyrkoh. Dr **Oscar Benzow** à 10 öre pr häfte.

I. Ett samtal om undren och deras möjlighet. — II. Ett samtal om försynen och slumpen. — III. Ett samtal om viljans frihet. — IV. Ett samtal om arfsynden. — V. Ett samtal om dopet. — VI. Tankar om konfirmationen.

OBS! Dessa häften äro synnerligen lämpliga för massspridning bland vårt folk.

Evang. Fosterlands-Stiftelsens Förl.-Expedition,
STOCKHOLM 3.

DALA-NATIONAL-MAGASINET 25 BIRJER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik. Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m. Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Leksandlufvor, vacker, praktisk hufvudbonad för damer.

Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter förfärdiga efter beställning, välgjordt arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. GÖR ETT BESÖK!

Wiréns China pomada, välgörande för hårväxten, erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från **A. G. Wiréns** Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)
21 Lilla Vattugatan 21 Stockholm.

Vackert bomullstyg

till klädningar. Extra modernt, blått och hvitrandigt, finfin kvalitet med tvinnad varp. Säljes i afpassade stycken om 8 m. till ett pris af 5:12

2 1/2 m. vackert vitt bluslifestyg, pris 1:72. Sändes *fraktfritt* från

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas värdsamt.

OBS! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare

ALMA ÖSTERLUND

TEGNÉRGATAN 10, 2 tr.
(Ingång från Döbelngatan).

Mottagningstid: Hvardagar 12—2.
Å andra tider efter öfverenskommelse.
A. T. 242 17, Rikstel. 41 42.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2, 12—2 och 1/2, 6—1/2, 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).
Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

För Boy-Schouts!

Ryggsäckar, Skodon, Strumpor, Tröjor, Mössor, Bälten, Knifvar, Väskor, Kompasser, Signalpipor, Fältflaskor, Spritkök m. m.

För sommarnöjet.

Lawn Tennis, Krockert, Fotboll, Hängmattor, Kanoter, Sportskor, Fiskredskap, Luftbössor, Salongsgevärv, Gymnastikapparater, Simbyxor, Simdynor m. m. *Priskurant gratis!*

Tält af rödhvit markisväf 2x2x2 m. kr. 46.50.

Mauritz Widfors's H. A. B., Sthlm.

31 KLARBERGSGATAN

Filialer

88 DROTTNINGGATAN o. STADSGÅRDEN 2

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Normalmstorg 1, 1 tr. STOCKHOLM.

ROSABRIN

är ett absolut säkert medel mot röd näsa. Bruksanvisning medf. Endast hos fru HOLMIN. Lästmakaregatan 8, i p. STOCKHOLM.

FRU E. HOLMIN, Lästmakaregatan 8, n. b.

Hygienisk ansiktsbehandling. Vibrationsmassage & Elektricitet, Manicure. Fotbehandling. Handbad för kylda händer.
Tel. Brunk 31 99.

Bomullsklädningar i afpassade bitar, 8 met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till 2.85 st., d:o prima kvalitet, nya, eleganta mönster, som vanligtvis kosta 50 à 55 öre met., till 3.20 st. Fraktfritt öfver hela landet vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskarson, G:la Kungsholmsbrogatan 23 A, Stockholm.

DAMMSUGARE

demonstreras dagligen kl. 2—4. Vasagatan 5. Aktiebolaget Rudolph Landén. R. 126 95. A. 201 80.

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning à 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress **Idungatan 5.**
Butiker: **Mästersamuelsg. 11, Döbelng. 44, Norrtullsg. 24,**
STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Mary Wollstonecraft. I. Af *Elisabeth Krey.*

»Svensk grundlighet».

Reträttlagstiftning.

Riksdagen.

Huru bör den ogifta modern hjälpas? Af *Axel Hirsch.*

Skrivelse från Nationalförbundets styrelse.

C. S. A:s praktiskt sociala utbildningskurs. Af *Elpis.*

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**